

Inhoudsopgave

9	Vervolg m.e.r. procedure en te nemen besluiten.....	302
9.1	M.e.r.-plichtige besluit.....	302
9.2	Overige vergunningen.....	302
9.3	Rijksprojectenprocedure	304
9.4	Toelichting op een aantal te nemen besluiten.....	305
9.5	Passende beoordeling in dit MER.....	307
9.6	Passende beoordeling bij de rijksprojectenbesluit	307
9.7	Passende beoordeling en strategische milieubeoordeling PKB Derde Nota Waddenzee	307
9.8	Beleidskader en reeds genomen besluiten.....	308

9 Vervolg m.e.r. procedure en te nemen besluiten

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het vervolg van de m.e.r. procedure en de te nemen besluiten van de betrokken bestuursorganen.

9.1 M.e.r.-plichtige besluit

De voorgenomen gaswinning vanaf de locaties Moddergat, Lauwersoog en Vierhuizen bedraagt meer dan 500.000 m³ per dag per locatie. Met verwijzing naar het Besluit m.e.r. 1994 (laatste gewijzigd in 2005) onderdeel C, categorie 17.2, is het opstellen van een Milieueffectrapport (MER) verplicht ten behoeve van het nemen van besluiten waarop de afdelingen 3.5. van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en 13.2 van de Wet milieubeheer (Wm) van toepassing zijn. Voor het oprichten en in werking hebben van een mijnbouwwerk ten behoeve van winning van aardgas is van de Minister van Economische Zaken (EZ), een Wet milieubeheervergunning ex artikel 8.1 noodzakelijk. Deze besluiten – drie Wm-vergunningen – zijn aan te merken als besluiten waarvoor dit MER is gemaakt.

Met ingang van juni 2005 is de Uniforme openbare voorbereidingsprocedure als opgenomen in Afdeling 3.4 Awb van kracht. Deze procedure zal worden toegepast bij de vergunningverlening op grond van de Wet milieubeheer en op de overige van toepassing zijnde te verlenen vergunningen vanwege de geldende Rijksprojectenprocedure.

Gezien de samenhangende mogelijke milieueffecten van het in productie nemen van voornoemde locaties is één MER opgesteld ten behoeve van de te nemen besluiten Wet milieubeheer.

Na aanvaarding van het MER door de Minister van EZ, wordt het MER gelijktijdig met de vergunningsaanvragen Wet milieubeheer gepubliceerd en liggen de stukken 6 weken ter inzage voor inspraak. Tevens zal de Commissie voor de milieueffectrapportage, 5 weken na de inspraak een advies uitbrengen aan de Minister van EZ.

Dit MER kan ook worden gebruikt voor een milieueffectbeoordeling, voor zover nodig, in het kader van de Richtlijn 2001/42/EG van het Europese Parlement en de Raad van 27 juni 2001, betreffende de beoordeling van gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's (SMB-richtlijn) alsmede ten behoeve van andere voor onderhavige gaswinning benodigde besluitvorming wanneer bij die besluiten ook natuur- en milieu aspecten een rol spelen.

9.2 Overige vergunningen

De uitvoering van de winning van aardgas vanaf de locaties Moddergat, Lauwersoog en Vierhuizen vergt een aantal vervolgbesluiten die genomen moeten worden door verschillende bevoegde bestuursorganen. In de onderstaande tabellen zijn deze te nemen besluiten opgesplitst voor specifiek de gaswinning/locatie-inrichting en de aanleg van de gastransportleidingen.

Tabel 9.1. Gaswinning/locatie-inrichting

Wettelijk kader	Bevoegd gezag	Besluit
Mijnbouwwet	Minister van Economische Zaken	In verleden reeds verleende winningsvergunningen (voorheen concessies) * <ul style="list-style-type: none"> • Noord-Friesland • De Marne • Groningen
Mijnbouwwet	Minister van Economische Zaken	Instemming winningsplan.
Mijnbouwwet	Minister van Economische Zaken	Instemming op meetplan
Wet milieubeheer	Minister van Economische Zaken	(m.e.r.-plichtige) Milieuvrgunningen voor de inrichtingen Lauwersoog, Moddergat en Vierhuizen.
Wet Ruimtelijke Ordening	De Raden van de Gemeenten De Marne en Dongeradeel	Bestemmingsplannen Moddergat/Lauwersoog/Vierhuizen (Rijksprojecten besluit).
Woningwet art. 40/WRO art. 19	B&W Gemeenten Dongeradeel en De Marne	Bouwvergunningen Moddergat/Lauwersoog en Vierhuizen (Rijksprojecten besluit).
Natuurbeschermingswet 1998	Minister van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit	Nbw-Vergunningen Moddergat, Lauwersoog en Vierhuizen.

* Zie tekstkader

Winningsvergunningen (bestaand)

Winningsvergunning Noord-Friesland (verleend bij Koninklijk Besluit 17-2-1969)

De gasvoorkomens die vanaf de locaties Moddergat en Lauwersoog worden geproduceerd, vallen onder het gebied van de Winningsvergunning Noord-Friesland.

In de winningsvergunning is ten aanzien van bodemdaling de volgende tekst opgenomen: artikel 14

- voor aanvang winning dient ten minste een waterpassing en lengtemeting te worden verricht;
- van iedere waterpassing en lengtemeting moet schriftelijk rapport aan de Inspecteur Generaal der Mijnen en provincie Friesland worden uitgebracht;
- indien uit de resultaten van de metingen blijkt dat bodemdaling optreedt zodanig dat voor de oppervlakte een ongewenste situatie dreigt te ontstaan, kan de minister van Economische Zaken maatregelen voorschrijven tot het zoveel mogelijk beperken van de bodemdaling of het zoveel mogelijk voorkomen van de nadelige gevolgen daarvan voor de oppervlakte.

Winningsvergunningen Groningen (Verleend bij Koninklijk Besluit 30 mei 1963) en De Marne (verleend op 5 september 1994)

Het gasvoorkomen dat vanaf de locatie Vierhuizen wordt geproduceerd, valt onder het gebied van de winningsvergunningen Groningen en De Marne.

Ten aanzien van de winningsvergunning Groningen geldt dat in het verleden een bodemdalingovereenkomst tussen NAM en diverse autoriteiten is opgesteld waarin financiële afspraken zijn vastgelegd.

In de winningsvergunning De Marne is ten aanzien van bodemdaling de volgende tekst opgenomen:

artikel 21

- voor de aanvang en gedurende de winning en tot een jaar na beëindiging worden door de houder van de winningsvergunning (zovaak de minister van EZ nodig oordeelt) waterpassingen en lengtemetingen verricht;
- van iedere waterpassing en lengtemeting wordt schriftelijk rapport uitgebracht aan Inspecteur Generaal der Mijnen en provincie Groningen;
- indien uit de resultaten van de metingen blijkt dat bodemdaling optreedt zodanig dat voor de oppervlakte een ongewenste situatie dreigt te ontstaan kan de minister van

EZ maatregelen voorschrijven tot het zoveel mogelijk beperken van de bodemdaling of het zoveel mogelijk voorkomen van de nadelige gevolgen daarvan voor de oppervlakte;

- al dan niet tijdelijk kan de ontginning worden gestaakt wanneer de resultaten van de bodemdalingmetingen daartoe aanleiding geven.

Tabel 9.2. Gastransportleidingen

Wettelijk kader	Bevoegd gezag	Besluit
Wegenwet / Gemeentelijke plaatselijke verordeningen etc.	B&W van de Gemeenten De Marne, Dongeradeel en Kollumerland	Vergunningen gastransportleidingen
Wet verontreiniging oppervlaktewateren	Besturen van de Waterschappen Fryslan en Noorderzijlvest	Lozingsvergunningen lozing bronneringswater
Grondwaterwet	Gedeputeerde Staten van de provincies Groningen en Friesland	Vergunningen/ meldingsplicht (grondwaterbemaling op pijpleidingtracé)
Wet Ruimtelijke Ordening ex artikel 19	Raden van de Gemeenten De Marne, Dongeradeel en Kollumerland	Vrijstellingen bestemmingsplan (Toepassing Rijksprojecten procedure)
Waterstaatwetgeving	Besturen van de Waterschappen Fryslan en Noorderzijlvest	Waterstaatkundige vergunningen
Natuurbeschermingswet 1998	Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	Natuurbeschermings wetvergunningen gastransportleidingen Lauwersoog-Anjum en Vierhuizen-Munnekezijl
Flora en fauna wet	Minister van Landbouw, Natuur en voedselkwaliteit	Ontheffing Flora en fauna wet gastransportleiding Lauwersoog-Anjum
Provinciale milieuverordening Friesland	GS provincie Friesland	Ontheffing voor werken in/nabij Stiltegebied

9.3 Rijksprojectenprocedure

In de Kabinetsreactie op het advies van de Adviesgroep Waddenzeebeleid [TK 2003-2004, 29 684, nr. 1) heeft het kabinet al aangegeven te zullen zorgdragen voor coördinatie van vergunningsverlening. Om dit te bewerkstelligen wordt de rijksprojectenprocedure gevolgd. Op 15 april 2005 heeft de Minister van EZ, mede namens de Ministers van VROM, LNV en V&W, het besluit genomen tot het van toepassing verklaren van de rijksprojectenprocedure op gaswinning onder de Waddenzee (op grond van art. 39c wet op de Ruimtelijke Ordening). Op 20 april is dit besluit aan de Tweede en Eerste Kamer gezonden. Dit besluit opent de toegang tot de rijksprojectenprocedure voor de realisatie van gaswinning onder de Waddenzee. De Eerste Kamer heeft stilzwijgend ingestemd met dit toegangsbesluit. De Tweede Kamer heeft verzocht om Algemeen Overleg met de betrokken bewindslieden. Dit overleg heeft plaatsgevonden op 6 oktober jl. In dit overleg is gebleken dat de meerderheid van de Tweede Kamer kan instemmen met het kabinetsbesluit om de rijksprojectenprocedure voor dit project toe te passen.

Na het voornoemd toegangsbesluit zal op grond van de WRO artikel 39b door de Minister van EZ (als aangewezen projectminister) een rijksprojectenbesluit worden genomen. Bij de voorbereiding van dit besluit zal aan het afwegingskader op grond van artikel 6 van de Europese Habitatrichtlijn worden toegepast ("passende beoordeling") en zal tevens een watertoets overeenkomstig het Besluit op de ruimtelijke ordening worden uitgevoerd.

Met de rijksprojectenprocedure wordt gestreefd naar een optimale stroomlijning van de verschillende vergunningen procedures (met verschillende bevoegde bestuursorganen). Binnen deze procedure zijn er twee zaken van bijzonder belang te weten:

- dat er rekening wordt gehouden met de onderlinge samenhang tussen de te nemen vergunningsbesluiten.
- dat er bij de verlening van alle benodigde vergunningen de Uniforme openbare voorbereidingsprocedure ex Afdeling 3.4 van de Awb wordt toegepast en waarbij alle vergunningen gelijktijdig worden afgehandeld.

Voordat daadwerkelijk tot gaswinning kan worden overgegaan, moeten de hiervoor genoemde vergunningsbesluiten worden genomen op grond van de Mijnbouwwet, Natuurbeschermingswet, Wet op de Ruimtelijke Ordening, Woningwet, Waterstaatswetgeving, Flora en fauna wet, Grondwaterwet, Wet verontreiniging oppervlaktewateren, Wet milieubeheer en provinciale- en gemeentelijke verordeningen. Het toegangsbesluit van de rijksprojectenprocedure maakt het mogelijk dat de projectminister als coördinerend bevoegd gezag – in dit geval de Minister van EZ – de besluitvorming coördineert.

9.4 Toelichting op een aantal te nemen besluiten

Wet milieubeheer vergunning/aanhoudingsplicht met instemming op winningsplan

Ingevolge artikel 38 van de Mijnbouwwet houdt de Minister van EZ de beslissing op een aanvraag om een Wet milieubeheer vergunning aan totdat hij heeft ingestemd met het winningsplan als bedoeld in artikel 34 van de Mijnbouwwet. Het winningsplan zal dan ook gelijktijdig worden ingediend met het MER en de vergunningsaanvragen Wet milieubeheer.

Hand aan de kraan

Het hand aan de kraan principe wordt voornamelijk geregeld via de vergunningverlening op basis van de Mijnbouwregelgeving (Winningsvergunning, Winningsplan en Meetplan) en de Natuurbeschermingswet 1998 (natuurbeschermingswetvergunningen inclusief monitoringsplan). Het hand aan de kraan principe wordt uitvoerig beschreven in [hoofdstuk 5](#).

Winningsplan

Er zal één winningsplan worden opgesteld voor het in productie nemen van zes gasvelden vanaf de locaties Lauwersoog, Moddergat en Vierhuizen. Bij het bepalen van de cumulatieve bodemdalingssnelheid door gaswinning onder de Waddenzee worden ook de voorkomens betrokken die vanaf nabijgelegen locaties worden gewonnen. Voor ieder voorkomen zal afzonderlijk worden aangegeven wat het aandeel van bodemdaling is in het geheel aan te verwachten bodemdalingssnelheid.

In het winningsplan zullen op basis van navolgende regels de volgende aspecten aan de orde komen:

Mijnbouwwet artikel 34 en 35

In voornoemde artikelen is bepaald dat ondermeer de volgende aspecten bij de vergunningsaanvraag moeten worden vermeld:

- hoeveelheid en duur winning;
- mate van bodem beweging;
- maatregelen ter voorkoming van schade door bodembeweging;
- gegevens per voorkomen.

De formele weigeringsgronden van een Winningsplan kunnen zijn:

- risico van schade tengevolge van bodemdaling;
- strijdigheid met planmatig beheer van delfstoffen.

Mijnbouwbesluit artikel 24

Ten aanzien van bodemdaling dienen onder meer de volgende gegevens te worden opgenomen in de aanvraag om instemming op een winningsplan te verkrijgen:

- vereiste van bodemdalingcontourenkaart met uiteindelijke mate van bodemdaling;

- verloop van bodemdaling in tijd;
- inschatting onzekerheid;
- verwachte omvang en aard van de bodemdaling;
- maatregelen ter beperking en voorkoming van schade door bodembeweging.

In het winningsplan wordt aangegeven welk productiescenario wordt gehanteerd inclusief de daarbij horende verwachte bodemdalingssnelheid. Bij de keuze van het productiescenario wordt rekening gehouden met de toegestane natuurgrens (bodemdalingsnelheid door gaswinning per redelijke tijdseenheid waarbij geen aantasting van de natuurwaarden optreedt) ofwel de toegestane gebruiksruimte voor gaswinning. De toegestane gebruiksruimte voor gaswinning wordt bepaald door de bij vergunningverlening betrokken bevoegde gezagen.

Meetplan

Op grond van de Mijnbouwregelgeving moet er een meetplan worden opgesteld. Een meetplan stelt de minister van EZ in staat om de prognoses van bodemdaling als aangegeven in het winningsplan te kunnen verifiëren door het bevoegd gezag. Op basis van metingen/berekeningen zal de bodemdalingssnelheidprognose worden geactualiseerd om vervolgens te kunnen vaststellen of er aanleiding is om gasproductie te temperen (toepassing hand aan de kraanprincipe).

De volgende aspecten zullen bij het Meetplan nader worden uitgewerkt op basis van hetgeen bepaald is in de Mijnbouwwet/Mijnbouwbesluit:

Mijnbouwwet artikel 41

- vereiste van meting voor aanvang winning;
- vereiste van metingen tijdens winning.

Mijnbouwbesluit artikel 30

- vereiste van meetplangegevens voor ieder voorkomen;
- meetplan voor winningperiode + uiterlijk 30 jaar;
- jaarlijkse actualisatieverplichting (tot 5 jaar na beëindiging winning);
- mogelijkheid van aanwijzingen door minister ten aanzien van tijdstip en plaatsen van metingen;
- meetplan dient te bevatten tijdstip, plaats en meetmethode.

Natuurbeschermingswetvergunningen passende beoordeling en monitoringsplan

Voor de voorgenomen activiteiten op de locaties Lauwersoog, Moddergat en Vierhuizen en de productie vanaf deze locaties zullen vergunningen op grond van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998 worden aangevraagd. Daarbij dient door de initiatiefnemer een passende beoordeling overeenkomstig de Natuurbeschermingswet 1998 artikel 19f te worden uitgevoerd.

De vergunningsaanvragen zullen door de Minister van LNV worden getoetst aan geldende instandhoudingsdoelstellingen voor de Natuurbeschermingswetgebieden.

Bij het indienen van de Natuurbeschermingswetvergunningen zal ook een monitoringsplan worden ingediend. Bij de verlening van voornoemde Natuurbeschermingswetvergunningen zullen monitoringsvoorschriften worden opgelegd. Deze monitoringsvoorschriften dienen betrekking te hebben op parameters die van belang zijn in het kader van de instandhoudingsdoelstellingen voor de Waddenzee en het Lauwersmeer.

De te monitoren parameters binnen het aandachtsgebied dienen ten minste te bestaan uit de soorten en habitats die een rol hebben gespeeld bij de aanmelding van de Waddenzee als Vogel- en Habitat richtlijn gebied respectievelijk het Lauwersmeer als Vogelrichtlijngebied. Wanneer op basis van de monitoringresultaten blijkt dat door bodemdaling als gevolg van gaswinning voornoemde waarden dreigen te worden aangetast kan de minister van LNV de Natuurbeschermingswetvergunningen wijzigen of intrekken om aantasting van de te beschermen waarden te voorkomen.

9.5 Passende beoordeling in dit MER

In dit MER is voor het onderhavige project de passende beoordeling op grond van art. 6 lid 3 van de Habitatrictlijn juncto artikel 19f Natuurbeschermingswet 1998 uitgevoerd. De basis van de passende beoordeling bestaat uit het rapport RIKZ 2004.025 d.d. 14 juni 2004, de resultaten van bodemdalingstudie Ameland en de aanvullende onderzoeken door externe deskundigen (Alterra/Altenburg&Wymenga/Waterloopkundig Laboratorium/ Grontmij en Oranjewoud)

Bij de passende beoordeling gaat het over het aantonen dat er geen aantasting van de in stand te houden kenmerken door de voorgenomen activiteit plaatsvindt.

Er gelden voor de Waddenzee momenteel voorlopige instandhoudingsdoelstellingen. Deze zijn opgesteld door de Minister van LNV en in bewindsliedenoverleg geaccordeerd april 2005 (zie kader).

Voorlopige instandhoudingdoelstellingen 'Vogel- en Habitatrictlijn: Waddenzegebied'
Als algemene kwalitatieve instandhoudingdoelstelling, voortvloeiend uit het stelsel van de Vogel- en Habitatrictlijn, gelden de volgende aspecten:

"Het beleid en beheer ten aanzien van de voorlopige instandhoudingdoelstellingen voor de Waddenzee zijn gericht op een duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied, waarbij de menselijke invloed hierop zo gering mogelijk dient te zijn, en voor de structuren, soorten, planten en dieren die op grond van de Vogel- en Habitatrictlijn voor de Waddenzee kwalificeren een gunstige staat van instandhouding behouden of herstellen. Het beleid en beheer zijn daarbij gericht op een duurzame bescherming en een zo natuurlijk mogelijke ontwikkeling van onder meer waterbewegingen en de hiermee gepaard gaande geomorfologische, bodemkundige en hydrologische processen, van de kwaliteit van water, bodem en lucht, alsmede van de (bodem)flora en de (bodem)fauna, onder meer omvattende de foerageer-, broed- en rustgebieden van vogels."

De hierboven vermelde algemene, kwalitatieve instandhoudingdoelstelling heeft, meer specifiek, betrekking op het in gunstige staat houden van de ecologische vereisten van de genoemde kwalificerende soorten en habitats.

Definitieve vaststelling van de hierboven weergegeven algemene, kwalitatieve hoofdinstandhoudingdoelstelling moet nog plaatsvinden. Dit geldt tevens voor de hieruit voortvloeiende en meer concrete (kwantitatieve) op de specifieke soorten en habitattypen gerichte, instandhoudingdoelstellingen.

9.6 Passende beoordeling bij de rijksprojectenbesluit

Voordat de minister van EZ het rijksprojectenbesluit ex artikel 39c WRO neemt wordt tevens een passende beoordeling verricht. Omdat dit rijksprojectenbesluit alleen betrekking heeft op onderhavig project kan daarbij ook gebruikt worden gemaakt van de passende beoordeling als beschreven in dit MER.

9.7 Passende beoordeling en strategische milieubeoordeling PKB Derde Nota Waddenzee

Voordat de besluitvorming over de Planologische Kernbeslissing Derde Nota Waddenzee wordt afgerond zal ook een passende beoordeling en een strategische milieubeoordeling worden uitgevoerd door de minister van VROM. Bij die beoordelingen komen ook gasopsporing en -winning aan de orde in samenhang met mogelijke effecten in de Waddenzee van andere gebruiksfuncties. De resultaten van deze strategische milieubeoordeling en passende beoordeling zijn bekend en kunnen worden meegewogen bij de besluitvorming op de benodigde vergunningsaanvragen voor onderhavige gaswinning.

9.8 Beleidskader en reeds genomen besluiten

Bij het verlenen van voornoemde vergunningen zal het geldende wettelijk- en beleidskader worden toegepast door de bevoegde bestuursorganen. Voor een overzicht hiervan wordt verwezen naar bijlage "Beleids- en wettelijk kader gaswinning Waddenzeegebied vanaf de locaties Moddergat, Lauwersoog en Vierhuizen".

In het verleden zijn ten behoeve van de bestaande locaties Moddergat, Lauwersoog en Vierhuizen en de aan te leggen gastransportleiding diverse vergunningen verleend. Voor een compleet overzicht hiervan wordt verwezen naar de bijlage "Genomen besluiten in relatie tot opsporing en winning van gas onder de Waddenzee".

Aantekeningen

Aantekeningen